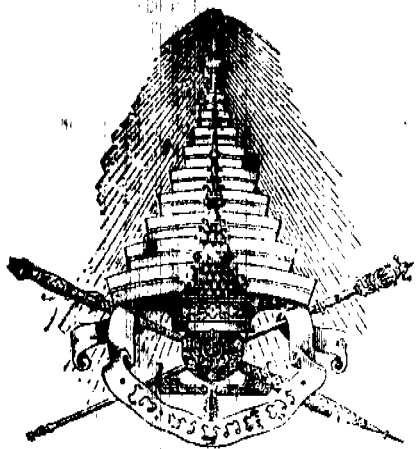

ราชกิจจานุเบกษา

กฎหมายแพ่งในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๒๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ หน้า ๒๐๖

กฎหมายลักษณะอาญา

ศุภมัตต พระพุทธเจ้าทรงสถาปนา เป็นอัครราช
ตั้งแต่นั้น ๒๔๕๐ พระราช บัญญัติกำหนด จันทรคติ
นิยม มกฏตั้งฉะฉน จิตรมาศสุกบักษบั้นวรศักดิ์

พจนวาร ดุริยคติกาต รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗
เมษายน มาศ บัณรต์มาศาคหคุณพิเศษ บริเขต
กาตกำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ
บดินทรเทพยมหาราชบรมชนกชาติราชวโงษ์ วรุตม
พงษ์บริพัตร วรรชัตติยราชนิกโรตม จาตุรันต
บรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ ยุภโตสุชาติสัง
สุทธเคราะห์ณี จักรกรีบรมนารถ มหามกุฏ
ราชวงวรกุร สุจริตมุตสุสังชาติ อรรคอกฤษฐ
ไพบุณย์ บรพาศุขย์กฤษฐาภินิหาร สุภาธิการ
วังสุฤษดิ์ ธิญัตถษณวิจิตร ได้ภากยธรรมพวงก์
มหาชโนตมางคประนต บาทบงกษยุดท ประดิทธิ

โรงพิมพ์บำรุงมุกดกัก

๒๕/๖/๒๕

สรรพคุณอุดมบรมสุขมาต ทิพยเทพวรา
 ไพศาดเกียรติคุณอศุดยพิเศษ สรรพเทพเวศรา
 นุรักษ์ วิสิฐศักดิ์สมญาพินิตประชานารถ เปรม
 กระมดชัตติยราชประยูร มุณมุขมาตยาภิรมย์
 อุดมเทศาภิการ บริบูรณ์คุณสารสยามาทินคร
 วรุตเมกราชติดก มหาปวิจรนายกอนันต์มหันต
 วรฤทธิเดช สรรพวิเศษศรีนทร อเนกชนนิกร
 สโมสรสมมติ ประดิทธิวรยศมโหดมบรมราช
 สัมบัติ นพปตเสวตรฉัตรดิษฏร์ ศิริรัตโน
 ปลักษณมหาบรมราชาภิเศกภิสิต สรรพทศลักษณ์
 วิชิตไชย สกตมโหดวิริยมหาสดามินทร์ มเหศวร
 มหินทรมหารามาธิราชวโรดม บรมนารถชาติอา
 ชาวไศรย พุทธาภิไศรวรวันสรณารักษ์ อศุดยศศักดิ์
 ชิริคนเรศราชิบัติ เมตตากรุณาสถิตฤไทย
 อโณปไมยบุญการ สกตไพศาดมหารัชฎาธิบดินทร์
 ประมินทรขรมิกมหาราชาราชราช บรมนารถบพิตร
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรง พระ ราช คำริห์ว่า พระ ราช กำหนด
 กฎหมาย สำหรับ พระราชอาณาจักร สยามนี้ บรม
 ราชัตริย์แต่โบราณ สมัยใด รับ คัมภีร์ พระ ชรรม
 ตำตร ของ มนุ สาราจารย์ ซึ่ง เป็น กฎหมายใน
 มัชฌิม ประเทศ มา เป็น หลัก ของ กฎหมายแล้ว
 แต่เมื่อ มีเหตุอันใด เกิดขึ้น อัน จะ ตัด สิ้น
 ด้วย พระ ชรรมตำตร มิ ได้ โดย กฎหมาย พระ
 ชรรมตำตร ไม่ กล่าว ถึง ก็ดี หรือโดย ประเพณี
 แด ความ นิยมใน สยาม ประเทศ ผิดกัน กับ มัชฌิม
 ประเทศ ก็ดี บรม ราชัตริย์แต่ ปาง ก่อน ก็ ทรง

ตั้ง พระราช กำหนด บท พระอัยการ ขึ้น ไว้ เป็นแบบ
 แแผน สำหรับ พิพากษา เหตุ แด คดี อย่าง นั้น ๆ
 ที่ จะ มี ขึ้น ใน ภายใน พระ ราช กำหนด บท
 พระอัยการ นี้ ก็ เป็น กฎหมาย สำหรับ พระราช
 อาณาจักร เพิ่มเติม ขึ้น โดยลำดับมา แดพระราช
 กำหนด บท พระ อัยการ ที่ ได้ ตั้ง มา เป็น ครั้ง เป็น
 ครั้งนี้ เมื่อ ถึง เวลา ช้า นาน เข้า ก็มี มาก
 มาก ชับซ้อน กัน เกิด ลำบาก แก่ การ ที่ จะ
 พิพากษา อรรถคดี โดยการ บ้าน เมือง เปลี่ยน
 แปลง มีา พันเหตุ ถึง สมัย ที่ จะ ต้อง ใช้ พระ ราช
 กำหนดบทพระอัยการที่ ราชัตริย์พระองค์แต่ก่อน ๆ
 ได้ ทรง บัญญัติไว้ หมาย ชั่วอายุคน แล้ว บ้าง หรือ
 โดย เหตุ ที่ พระราช กำหนด บท พระอัยการ เก่า ชัด
 ชวาง กับ ที่ บรม ราชัตริย์ ภายหลัง ได้ ทรง ตั้ง
 ขึ้น บ้าง ใน เวลา เมื่อ ถึง ความ ลำบาก มี ขึ้น
 เช่น นี้ พระเจ้าแผ่นดิน จึง โปรด ให้ ประชุม ตุ
 ขุน ณศาลา อัน เป็น เจ้า กระทรวง ฝ่าย ชุระ การ
 พร้อม ด้วย ตุ ขุน ณศาลา หดวง อัน มี ตำแหน่ง ใน
 ฝ่าย ตุลาการ ตรวจชำระ พระราช กำหนด กฎหมาย
 แด ทรง พระราช วินิจฉัยให้ ยก เลิก บท กฎหมาย ที่
 พันเวลาแต่ มีควร จะ ใช้ ออก เสีย คง ไว้แต่
 ที่ ยัง ใช้ ได้ จัด ระเบียบเข้า เป็น ลักษณะ มี หมวด
 หมู่ แด มาตรา ให้ คน ทั้งหลาย รอบรู้ บท
 กฎหมายง่าย ขึ้น แด เป็น ความ สดวก แก่ การ
 พิพากษา อรรถคดี ทั้ง ปวง ทัว ไป เป็น ราช
 ประเพณี มีสืบ มาแต่ โบราณ ที่ เดียว ดังนี้ แด
 การ ตรวจ ชำระพระราชกำหนดกฎหมาย ตั้งว่ามาขึ้น
 ครั้ง หนึ่ง ที่ สุดได้ มี เมื่อ จตุศักราช ๑๓๖๖ ปี ชวด

ฉศก รัตนโกสินทร์ ศก ๒๓ ในรัชกาลแห่ง
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ พระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ตั้งแต่บัดนั้นมาจน
บัดนี้ นับได้ ๑๐๓ ปี ยังหาได้ตรวจชำระพระราช
กำหนด บท พระอัยการให้เรียบร้อยไม่ ก็เป็น
ธรรมดา อยู่เอง ที่พระราชกำหนด บท พระอัยการ
อัน พัน ความ ต้อง การใน สมัย นี้ แต่ที่ ขัด
ขวาง กันเอง จะมี อยู่เป็น อัน มาก ทรง พระ
ราชดำริห์ เห็น ว่า ถึง เวลาสมควร ที่ จะ ต้อง
ตรวจชำระ พระราชกำหนด กฎหมาย อยู่ ด้วยเหตุนี้
แล้ว ประการ หนึ่ง

อีก ประการ หนึ่ง ใน ระหว่าง ตั้งแต่ จุลศักราช
๑๒๑๗ ปีเถาะ สัปตศก รัตนโกสินทร์ ศก ๑๔ มา
กรุงสยามได้ทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี
กับ นานา ประเทศ แต่หนังสือสัญญาทั้งปวง นั้น
ได้ทำตามแบบหนังสือสัญญา ที่ฝรั่ง ได้ทำกับ
ประเทศ ทาง ดอน ออก คือ ประเทศ เดอร์ ก็
ประเทศ จีน แล ประเทศ ยี่ปุ่น เป็น ต้น มี ข้อ
ความ อย่าง เดียว กัน ที่ ยอม ให้ กงสุล มี อำนาจ ตั้ง
ศาล พิจารณา แล พิพากษา คดี ตาม กฎหมาย
ของเขา ใน เมื่อ คน ใน บังคับ ของ ชาตินั้น ๆ
ที่ เข้า มา อยู่ ใน ประเทศ ทาง ดอน ออก เป็น ความ
กัน ขึ้นเอง หรือ เป็น จำเลย ของ คน ใน บังคับ
ของ บ้าน เมือง ลักษณะ การ อย่าง นี้ แม้ จะมี
ประโยชน์ ที่ บันเทาความ ร่มผิด ชอบ แห่ง เจ้า
ของประเทศได้ อยู่บ้าง ใน สมัย เมื่อ แรกทำหนังสือ
สัญญา เวลา ยังมี ชาว ต่าง ประเทศ พึง เข้า มา
ค้าขาย แต่ ต่อ มา เมื่อ การ ค้าขาย คบ หา กับ

นานา ประเทศ เจริญ แพร่ หลาย มี ชาว ต่าง
ประเทศ มา ตั้ง ประ กอบ การ ค้าขาย ใน พระ ราช
อาณาจักร มาก ขึ้น ความ ลำบาก ใน เรื่อง คดี
ที่ เกี่ยว ข้อง กับ คน ใน บังคับ ต่าง ประเทศ ก็ ยิ่ง
ปรากฏ เกิด มี ทั่ว มาก ขึ้น ทุก ที่ เพราะ เหตุ ที่
คน ทั้ง หลาย อัน ประ กอบ การ ค้าขาย อยู่
ใน ประเทศ บ้าน เมือง อัน เดียว กัน ต้อง อยู่ ใน
อำนาจศาล แล ใน อำนาจ กฎหมาย ต่าง ๆ กัน
ตาม ชาติ ของบุคคล กระทำให้ เป็น ความ ลำบาก
ขัด ข้อง ทั้ง ใน การ ปกครอง บ้าน เมือง แล กีด
กัน ประ โยชน์ ของ คน ทั้ง หลาย ตลอดจน ชน ชาติ
ต่าง ประเทศ นั้น ๆ เอง อยู่เป็น อัน มาก ความ
ลำบาก ด้วย เรื่อง อำนาจ ศาล กงสุล เช่น ว่า มา นี้
ย่อม มี ทุก ประเทศ ที่ ได้ ทำ สัญญา โดย แบบ อย่าง
อัน เดียว กัน แต่ ต่าง มีความ ประสงค์ อย่าง
เดี๋ยวกัน ที่ จะ หา อูบาย เลิก ตั้ง วิธี ศาล กงสุลต่าง
ประเทศ ให้ คน ทั้ง หลาย ไม่ว่า ชาติ ไต ๆ
บรรดา อยู่ใน ประเทศ นั้น ๆ ได้รับ ประโยชน์
อยู่ในอำนาจ กฎหมาย แล อำนาจ ศาล สำหรับ
บ้าน เมือง แต่ อย่าง เดียว ทั่ว กัน ประเทศ ยี่ปุ่น
ได้ เริ่ม วิตติ อำนจัต การ เรื่อง นี้ ก่อน ประเทศ อื่น
โดยวิธี เดือก หา เนติ บัณฑิตยัย ต่าง ประเทศ ที่
ชำนาญ ระเบียบ บท กฎหมาย ฝรั่ง มา รับ ราช การ
เป็นที่ ปกฤษา ทำ การ พร้อม ด้วย ข้าราชการ ยี่ปุ่น
ช่วยกัน ตรวจ ชำระ กฎหมาย ของ ประเทศ ยี่ปุ่น
จัด เข้าวาระ ระเบียบ เรียง ให้ เป็น แบบแผนวิธี ทำของ
เดี๋ยวกันกับกฎหมายที่ใช้ อยู่ใน ประเทศ ฝรั่ง โดยมาก
ทั้ง จัด การ ศาล ยุติธรรม ให้ เป็น ไป ตาม สม ควร

แก่บัดนี้บัดนี้ สมัยทั่วไป ใน ประเทศ ยี่ปุ่น เมื่อ
 ประเทศทั้งปวง แล เห็น ว่า กฎหมาย แล ค้าต ของ
 ยี่ปุ่น เป็นระเบียบแบบแผน เรียบร้อยดีแล้ว ก็
 ยอม แก่สัญญา ยกเลิก อำนาจ ค้าต กง สู้ด ให้คน
 ใน มังคัม ต่าง ประเทศ อยู่ใน อำนาจ กฎหมาย แล
 ค้าต ยี่ปุ่น ตั้ง แต่ นั้น มา มี ประเทศ ยี่ปุ่น ที่เลิก
 อำนาจ ค้าต กง สู้ด ต่าง ประเทศ ได้ด้วย อุบาย ที่ จัด
 การ ตั้ง กล่าว มา นี้ เป็น ประชุม แล เป็น ทาง
 ที่ ประเทศอื่น ๆ อัน ได้รับความลำบาก อยู่ด้วย
 วิธี ค้าต กง สู้ด ต่าง ประเทศ เข้า มา ตั้ง ใน บ้าน เมือง
 จะ ดำเนิน ตาม ให้ สำเร็จ ประโยชน์ อย่าง เดียว กัน
 ได้ ด้วย เหตุ เหล่า นี้ จึง ได้ โปรด ให้ หา เนติ
 บัณฑิตย์ ผู้ชำนาญ กฎหมาย ต่าง ประเทศ เข้า มา
 รับ ราชการ หลายนาย มี มงซิเออร์ โด แดง
 ยัคแมงส์ ผู้ ได้ เคย เป็น เสนาบดี ใน ประเทศ
 เบดเคียม ที่ ได้ มา รับ พระราชทาน บรรดาศักดิ์
 เป็น เจ้า พระยา อภัยราชานัน เป็น ต้น แล เมื่อ
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๖ ได้ ทรง พระกรุณา โปรด
 ให้ มี กรรมการ ผู้ชำนาญกฎหมาย ทั้ง ฝ่าย ไทย แล
 ต่าง ประเทศ ก็

พระเจ้าดุกยาเชอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์
 เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เป็น ประธาน ๑

พระเจ้าน้อยยาเชอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร
 รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง
 ธรรม ๑

พระยาประชาภิจักร จักร (เข้ม) เมื่อเป็น
 อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง ๑

เจ้าพระยาอภัยราชา ที่ปลุกษาราชการ ๑
 มงซิเออร์ ริชาติ ยัคส์ เกอกแปตริก เนติ
 บัณฑิตย์ เบดเคียม ที่ปลุกษากฎหมาย ๑

หมอ ไต่กัจ มาเซา เนติบัณฑิตย์ยี่ปุ่น
 เมื่อเป็นผู้ช่วยของที่ปลุกษาราชการ ๑

พร้อมกัน ทรงพระราชกำหนดบทพระอัยการ
 เก่าใหม่ แล ปลุกษาลักษณะ การ ที่ จะ ชำระ แล
 จัด ระเบียบ กฎหมาย เป็น เดิม มา มงซิเออร์
 เกอกแปตริก ถึง แก่กรรม มงซิเออร์ คอว์เนีย
 ชเลดเชอร์ เนติบัณฑิตย์ เบดเคียม ได้รับ
 ตำแหน่ง แทน แล ได้รับ หน้าที่ พร้อม ด้วย หมอ
 ไต่กัจมาเซา ช่วยกัน รวบรวม พระราชกำหนด
 บทพระอัยการ อัน ควร คง จะ ใช้ต่อไป เรียบ
 เรียง เป็น ร่าง ขึ้นไว้ แต่ยัง หาได้ตรวจชำระไม่
 ครั้น เมื่อ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓ ทรง พระกรุณา
 โปรดให้ หา มงซิเออร์ ยอชส์ ปาดู เนติบัณฑิตย์
 ฝรั่งเศส เข้า มา รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง ที่ ปลุกษา
 ใน การ ร่าง กฎหมาย จึง ได้ โปรด ให้ ตั้ง
 กรรมการ มี

มงซิเออร์ ยอชส์ ปาดู เป็น ประธาน ๑
 มิดเดอวิจ เดียม แอดเฟรด คุณะ ดิงเก
 ผู้แทนเจ้ากรมอัยการ ๑

พระอัครการประสิทธิ์ (ปล้ม) ผู้พิพากษา
 ศาลคดีต่างประเทศ ๑

หลวงสถลดิยาทร (ทองมุ่น) ผู้พิพากษา
 ศาลแพ่ง ๑

รับร่างกฎหมายที่กรรมการก่อนได้ทำไว้
 มาตรวจชำระแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เมื่อกรรม

การนี้ได้ชำระร่าง กฎหมายส่วนลักษณะอาญา เดรัจฉาน
แต่ได้ส่งร่างนั้น ไป ปรึกษาเจ้ากระทรวง ฝ่ายพระ
การ บรรดามีหน้าที่ราชการ เกี่ยว ซึ่ง ต้อง
ปฏิบัติ เนื่อง ด้วยกฎหมายนี้ทุกกระทรวงแล้ว จึง
นำร่าง นี้ ขึ้น ทูลเกล้าฯ ถวาย

พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว จึง ทรง
พระกรุณาโปรดให้ตั้ง กรรมการ เสนาบดี มี

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เป็น ประธาน ๑

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์
เสนาบดีกระทรวงนครบาล ๑

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรบุรี
ประการ เสนาบดีกระทรวงต่างประเทศ ๑

พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์
เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ๑

แต่ให้ มีกรรมการ สำหรับ ตรวจ เทียบเคียง
ถ้อยคำ บทกฎหมายที่ร่างใหม่กับ กฎหมายเก่า มี

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนศิริราชดิษฐ์ภาค
กรรมการศาลฎีกา เป็น ประธาน ๑

พระยาประจักษ์จักรจักร (แจ่ม) กรรมการ
ศาลฎีกา ๑

พระบริรักษ์จตุรงค์ (พุ่ม) กระทรวงต่าง
ประเทศ ๑

ช่วยกัน ตรวจชำระร่างกฎหมาย ลักษณะอาญา
ที่ร่างใหม่ พร้อม ด้วย กรรมการ ซึ่ง มองซิเออร์
ยอชต์ ปาดู เป็น ประธาน นั้น เป็น ชั้น ที่ สุด อีก
ชั้นหนึ่ง กรรมการ ทั้งหลายนี้ ได้ ลง มีชื่อ ตรวจ
ชำระ มาตั้ง แต่ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์

ศก ๒๒๕ ครั้น เมื่อ มา ประจบเวลา เด็จ
ประกาศ ประเทศยุโรป พระเจ้าลูกยาเธอ
กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ไปตามเด็จ หมอ
โตกกี มาเซา กรรมการศาลฎีกา แดมีสเตอร์
ยอนด์ทิววาคแบดัก เนติบัณฑิตอังกฤษ
กรรมการศาลฎีกา ได้รับหน้าที่ในกรรมการนี้
แทนพระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรก
ฤทธิ์ ตลอด มา จน ถึง เดือน กันยายน รัตน
โกสินทร์ ศก ๒๒๖ การตรวจชำระร่าง กฎหมาย
ลักษณะอาญา ดำเนินได้ตั้ง พระราชประสงค์ ได้
นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อเด็จกลับคืนพระนคร
ทรงตรวจแก้ไข ด้วยพระองค์เอง อีกชั้นหนึ่ง แด
ได้ ทรง ปรึกษา ใน ที่ ประชุม เสนาบดี เห็น ชอบ
โดยพระราชบริหารแล้ว จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้เป็น พระราชบัญญัติสืบ
ไปดังนี้

ความเบื้องต้น

มาตรา ๑

ให้ เรียก พระราชบัญญัติ นี้ว่า กฎหมาย
ลักษณะอาญา

มาตรา ๒

ให้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ เป็น กฎหมายตั้ง แต่
วันที่ ๒๓ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๒๒๗
เป็นต้นไป

มาตรา ๓

ตั้งแต่วันที่ ใช้กฎหมายนี้สืบไป ให้ยกเด็ก
(๓) บรรดา พระราชกำหนดกฎหมาย ที่มี
แจ้ง อยู่ใน บัญชีข้างท้าย กฎหมายนี้

(๒) ข้อความ ใน พระราชกำหนด กฎหมาย
แต่กฎ ข้อ บังคับอื่น ๆ บรรดาที่ กฎหมายนี้
บัญญัติว่าต้อง มีโทษ หรือยกเว้น ไม่ต้อง
มีโทษให้ ใช้กฎหมายนี้แทน

(๓) บรรดา พระราชกำหนดกฎหมายแต่กฎ
ข้อ บังคับอื่น ๆ ที่มีเนื้อ ความ ขัด กับ กฎหมาย
ลักษณะ อาญา นี้

มาตรา ๔

กฎหมายลักษณะอาญา นี้ ไม่ดบ ดังกฎหมาย
ที่ใช้เฉพาะใน ศาล กระทรวงวัง ศาล กระทรวง
ธรรมการ ศาล ทหารบก และ ศาล ทหารเรือ

ภาค ๑

ว่าด้วย ข้อ บังคับต่าง ๆ

หมวดที่ ๑

คำอธิบาย

มาตรา ๕

เพื่อจะมีให้เกิดมีความสงสัยในบทกฎหมายนี้
ท่าน จึงให้อธิบาย คำสำคัญต่าง ๆ ไว้เป็น หลัก
ถาน ในมาตรา ๖ ต่อไปนี้ แต่ให้ถือตาม
ความ อธิบายนั้น เสมอไป เว้นไว้แต่เมื่อคำ
สำคัญเหล่านี้ คำใดไปปรากฏในที่ใด ซึ่ง
มีเนื้อ ความ ขัด กัน กับ ความ อธิบาย ใน มาตรา ๖
นี้ใช้ จึง ให้ ถือเอา เนื้อ ความ ใน ที่ นั้น เป็นใหญ่

มาตรา ๖

(๑) คำว่า กระทำ นั้น ท่านให้ ถือว่าไม่
หมาย ความแต่เฉพาะ การ ที่ บุคคล กระทำ ให้
หมาย ความได้ตลอดถึงการระงับการ ซึ่งกฎหมาย

กำชับ ให้ กระทำ แต่ผลแห่งการ ที่ ระงับ นั้น ด้วย

(๒) ผู้ใด กระทำการ อันใด ที่ ตนมิได้
มีอำนาจ จะ ทำ ได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย ท่าน
ว่าผู้นั้น กระทำ มิ ชอบ

(๓) ผู้ใดกระทำการแสวง หา ประโยชน์เพื่อ
ตนเองก็ดี เพื่อผู้ อื่นก็ดี อัน เปน ประโยชน์
ที่มิควรได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่เกิด
เสียหายแก่ผู้ อื่น ด้วย ใช้ ท่าน ว่าผู้นั้น
กระทำการ ทุจริต

(๔) ผู้ใด กระทำ การ อย่างหนึ่ง อย่างใดโดย
เจตนา จะ ให้ ผู้ อื่น ชาติ เสีย ความ ชอบ ชรรวมที่
เขาควร มีควรได้ ท่าน ว่าผู้นั้นกระทำการฉ้อโกง

(๕) ผู้ใดทำสิ่ง ของ เทียมโดยเจตนาจะให้
ผู้ อื่น หดง ว่า เปน ของ แท้ ท่าน ว่าผู้นั้น ทำ
ของ ปลดอม

(๖) ผู้ใด กระทำ การ อันใด ซึ่ง กฎหมาย
ที่คง ใช้ อยู่ใน เวลานั้น บัญญัติ ว่า จะ ต้องถูก
ทำโทษ ท่าน ว่าผู้นั้น กระทำ ความ ผิด

(๗) คำว่า ความผิดต่อส่วนตัว นั้น ท่าน
หมาย ความว่า บรรดา ความ ผิด ที่ จะ พ้อง ขอ
ให้ศาล พิจารณาทาง อาญา ได้แต่ เมื่อ ผู้ ที่ ต้อง
ประหฺษฐร้าย หรือเสียหายนั้น ได้มาร้อง ทุกข์
ขอให้ว่ากล่าว

(๘) ถ้า บุคคลตั้งแต่สองขึ้นไป ร่วม ด้วย
กัน เพื่อจะ กระทำ ความ ผิด ท่าน ว่า คน เหล่า
นั้น ร่วม คบถน

(๙) บุคคลเอา ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อย่าง
ใด ๆ อันมิใช่ เปน ของ ที่ ต้องให้ ตาม กฎหมาย

ไปให้แก่เจ้าพนักงาน เพื่อให้เจ้าพนักงาน กระทำ หรือ ละเว้น ไม่กระทำการ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ใน หน้าที่ เช่น นี้ ท่าน ให้ ถือว่า เป็น การ ให้ สิ้น บณ

(๑๐) ททรัพย์สิน นั้น ท่านหมายความว่า บรรดา สิ่ง ของ อัน บุคคลสามารถ มีกรรมสิทธิ์ หรือ ถือ อำนาจ เป็น เจ้า ของ ได้ เป็นต้นว่า เงิน ตรา แด บรรดา สิ่ง ของ อัน พึ่ง เกิดขึ้น จาก ที่ ได้ กัด ดี แด เกิดขึ้น จาก ที่ มิได้ กัด ดี ท่าน ก็ นับ ว่า เป็น ททรัพย์สิน อัน กล่าว มา ใน ข้อ นี้

(๑๑) ทาง หวดง นั้น ท่านหมายความว่า บรรดา ทาง บก แด ทาง หน้า ทั่วไป ซึ่ง ใช้ เป็น ทาง สำคัญ สำหรับ สาธารณชน แต่ นับ รวม ตลอด ถึง ถนน หวดง ด้วย

(๑๒) ถนน หวดง นั้น ท่านหมายความว่า ที่ หรือ ถนน แด ทาง บก ต่าง ๆ ซึ่ง สาธารณชน มีความ ชอบ ชรรวม ที่ จะ ใช้ เป็น ทาง สำคัญ แต่ นับ รวม ตลอด ถึง ทาง รถไฟ แด ทาง รถราง ที่มี รถ เติร สำหรับ ให้ คน โดย สาธารณชน ด้วย

(๑๓) ที่ สาธารณสถาน นั้น ท่านหมายความว่า บรรดา ที่ ต่าง ๆ จะ เป็น ที่มี เสน่ห์สถาน กัด หรือ เป็น ที่ ว่าง เปลา กัด ดี ซึ่ง สาธารณชน มีความ ชอบ ชรรวม ที่ จะ เข้า ไป ได้

(๑๔) ที่ อาศัย นั้น ท่านหมายความว่า เสน่ห์สถาน ที่ คน อยู่ อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ แพ แด ชุมรุม เป็นต้น แต่ นับ รวม ตลอด ถึง ที่ ซึ่ง อยู่ใน บริเวณ เกี่ยวเนื่อง กับ เสน่ห์สถาน นั้น ด้วย

(๑๕) สัตราวุธ นั้น ท่านหมายความว่า เครื่อง ประหาร อัน สามารถ จะ ใช้ กระทำ แก่ ร่าง กาย ให้ แดก หัก บบ ฉลาย ได้ ถึง สิ้น หัก คือ เป็น ความ หอก แด ถน หดว มัด แด ตรี ของ เป็นต้น

(๑๖) ที่ เรียกว่า ปลัดดี แด สัตว์พาหนะ นั้น ท่านหมายความว่า ตลอด ถึง ช้าง ม้า โค กระบือ ถ้อ แพะ แกะ แด สุนัข ด้วย

(๑๗) จดหมาย นั้น ท่านหมายความว่า เครื่อง หมาย แทน ถ้อยคำ หรือ จำนวน เลข ไม่ ว่า ทำ ด้วย กิริยา ที่ ชัด เขียน จารึก หรือ พิมพ์ แด ถ่าย ด้วย วิธี อย่าง ใด ๆ เครื่อง หมาย เช่น ว่า มา นี้ นับ ว่า จดหมาย

(๑๘) หนังสือ นั้น ท่านหมายความว่า บรรดา จดหมาย ที่ จะ ใช้ เป็น พยาน แห่ง ถ้อยคำ ที่ เขียน ไว้ ใน นั้น ได้

(๑๙) หนังสือราชการ นั้น ท่านหมายความว่า บรรดา หนังสือ ที่ เจ้าหน้า ที่ เรียบเรียง หรือ รับ ว่า เป็น ของ แท้ แต่ หมาย ความ ตลอด ถึง หนังสือ ที่ เจ้าหน้า ที่ รับ ว่า เป็น สำเนา อัน แท้ จริง ของ หนังสือ นั้น ๆ ด้วย

(๒๐) หนังสือสำคัญ นั้น ท่านหมายความว่า บรรดา หนังสือ ซึ่ง เป็น สำคัญ แก่ การ ตั้ง กรรมสิทธิ์ หรือ หนี้สิน แต่ บรรดา หนังสือ ที่ เป็น หลักฐาน แก่ การ เปลี่ยน แก่ หรือ เลิก ตั้ง โอน กรรมสิทธิ์ หรือ หนี้สิน ทุก อย่าง

X (๒๑) ด้ายมือ นั้น ท่านหมายความว่า ทั้ง ที่ ดึง ชื่อ เป็น ตัว อักษร แด ลง แดง ไต ด้ายนี้ ด้ มือ

เป็น เครื่องหมายต่าง อักษร ชื่อ ซึ่ง บุคคลไม่รู้
หนังสือ เขียน ลงไว้ ใน จตหมาย นั้น ด้วย

(๒๒) ปีหนึ่ง นั้น ท่านหมายความว่า ระยะ
เวลา สิบสอง เดือน ตาม สุริยคติกาล โดยวิธีของ
รัฐบาล

(๒๓) วันหนึ่ง นั้น ท่านหมายความว่า
ระยะเวลา ยี่สิบสี่ ชั่วโมง

(๒๔) กตงคิม นั้น ท่านหมายความว่า
เวลา ระหว่าง ตั้งแต่ พระอาทิตย์ตกไป จน พระ
อาทิตย์ ขึ้น

(๒๕) ตอน นั้น ท่านหมายความว่า ส่วน
ข้อความใน มาตรา หนึ่ง ที่ ตั้ง ต้น ด้วย บรรทัด
ย่อ หน้า

(๒๖) ข้อ นั้น ท่านหมายความว่า ส่วน
ข้อความใน มาตรา หนึ่ง ที่ ขึ้น ต้น ด้วย บรรทัด
ย่อ และมี เครื่องหมาย เป็น อักษร หรือ เป็น
เลข กำกับ อยู่ ข้าง หน้า

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการ ใช้กฎหมาย ลักษณะ อาญา

มาตรา ๗

บุคคล ควร รับ อาญา ต่อเมื่อ มันได้กระทำ
การ อันกฎหมาย ซึ่ง ใช้ อยู่ใน เวลา ที่กระทำ นั้น
บัญญัติว่า เป็น ความผิด แต่ กำหนด โทษ ไว้

แต่ อาญา ที่ จะ ใช้ ลงโทษ ผู้กระทำผิด นั้น ก็
ไม่ควร ใช้ อาญา อย่าง อื่น นอกจาก อาญา ที่
ได้ บัญญัติ ไว้ ใน กฎหมาย

มาตรา ๘

เมื่อใด ความปรากฏว่า กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่

ใน ขณะ เมื่อ ผู้ต้อง หา กระทำการ ที่ เกิด เป็น
คดี นั้น ต่าง กับ กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่ใน
ขณะ เมื่อ พิจารณา คดี ใช้ ท่าน ให้ ใช้ กฎหมาย
ฝ่าย ที่มีโทษ เบาแก่ ผู้ต้อง หา

มาตรา ๙

บุคคล กระทำ ความผิด ภายใน สยาม ประเทศ
ท่าน ให้ พิจารณา แดง อาญา ตาม พระราช
กำหนด กฎหมาย

มาตรา ๑๐

ผู้ใด กระทำ ความผิดภายใน นอกสยาม ประเทศ
จะ ต้อง รับ อาญา ภายใน พระราช อาณาจักร
แต่ใน คดี เหล่านี้ คือ

(๑) คดี ที่ กระทำ ผิดคิด ประทุษร้าย ต่อ
พระเจ้าอยู่หัว หรือ ประทุษร้าย ต่อ พระราช
อาณาจักร ตามความที่กล่าวไว้ตั้งแต่ มาตรา ๙๗
จน มาตรา ๑๑๓

(๒) คดี ที่ เป็น ความผิด ใน ทาง ปลดอม เงิน
ตรา ปลดอม ทอง ตรา หรือ ปลดอม บัตรตราหลวง
ตามความที่กล่าวไว้ ตั้งแต่ มาตรา ๒๐๒ จน
มาตรา ๒๒๓

(๓) คดี ที่ เป็น ความผิด ในฐาน โจร สลัก

(๔) คดี ที่ คน ใน บังคับ สยาม ไป กระทำผิด
ประกอบพร้อม ด้วยเหตุ ๔ ประการนี้ คือ

ประการที่ ๑ รัฐบาลประเทศอื่น หรือ บุคคล
ที่ ได้รับ ความเสียหาย ได้ ร้องฟ้อง ขอให้ทำ โทษ
ประการที่ ๒ ความผิดที่ได้กระทำนั้น กฎหมาย
ในเมือง ที่ ผู้นั้น ไป กระทำผิด บัญญัติ ว่า จะ
ต้อง ถูก ลง อาญา

ประการที่ ๓ ความผิดที่กระทำนั้น แม้
 กระทำในสยามประเทศ พระราชกำหนด
 กฎหมายที่บัญญัติว่า จะต้อง ถูก ลง อาญา
 ประการที่ ๔ ผู้กระทำความผิดนั้น ศาลในประเทศ
 ที่มันไป กระทำผิด ไม่ได้ คัด สิ้น ปล่อย มัน เสีย
 โดยที่ไม่มีโทษ หรือ ศาล คัด สิ้น ให้ ลง อาญา
 แล้ว แต่มัน ยังไม่ ได้รับ อาญา ตาม คำ คัด สิ้น
 หรือ ยังไม่ พ้น อาญา ด้วย ความ ยก เว้น แล ตก
 หย่อน ผ่อน โทษ ให้ แก่ มัน

มาตรา ๑๓

บรรดาความที่บัญญัติไว้ในภาค ๓ แห่ง
 กฎหมายลักษณะอาญานี้ ท่านให้ ใช้ ได้ทั่วไป
 ใน สรรพคดี ซึ่ง พระราชกำหนด กฎหมาย อื่น
 บัญญัติว่า เป็น ความผิด อัน ควร ลง อาญา เว้น
 เสียแต่ที่ พระราชกำหนด กฎหมาย นั้น ๆ บัญญัติ
 ไว้เป็น อย่าง อื่น

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยอาญาและการลงอาญา

มาตรา ๑๒

อาญา สำหรับ ลง โทษ แก่ ผู้กระทำความผิดนั้น
 ท่านกำหนดไว้เป็น หก สถาน ดังนี้

สถานหนึ่ง	ให้ ประหาร ชีวิต
สถานหนึ่ง	ให้ จำคุก
สถานหนึ่ง	ให้ ปรับ
สถานหนึ่ง	ให้อยู่ภายใน เขตที่ อัน มี กำหนด
สถานหนึ่ง	ให้ รับ ทรัพย์สิน
สถานหนึ่ง	ให้ เรียก ประกัน ทาน บน

มาตรา ๑๓

ผู้ใด ต้อง คำพิพากษา ให้ ลง อาญา ประหาร
 ชีวิต ท่านให้ เขามั่น ไป ตัด ศีรษะ เสีย

มาตรา ๑๔

ถ้า จะ ลง อาญา ประหาร ชีวิต แก่ ผู้ใด ท่าน
 ให้ นำ ความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา เสีย
 ก่อน ต่อ ได้รับ พระ ราชทาน พระบรมราชานุญาต
 แล้ว จึง ให้ เขา ตัด มัน ไป ประหาร ชีวิต ณะ
 ตำบล แต่ใน เวลาที่ เจ้าพนักงาน ผู้ มีหน้าที่ ใน
 การ อัน นั้น จะ เห็น สม ควร

มาตรา ๑๕

ศพ ของ คน ที่ ต้อง อาญา ประหาร ชีวิต นั้น
 ถ้า มีญาติ มา ขอ รับ ศพ ไป ฝัง ก็ ให้ ให้ ไป
 แต่ ห้าม มิ ให้ ไป ทำ การ ฝัง ศพ คน โทษ ที่ ต้อง
 ประหาร ชีวิต นั้น เป็น การ เอิกเกริก

มาตรา ๑๖

หญิงใด จะ ต้อง ประหาร ชีวิต ถ้า มีครรภ์
 ท่านให้ รับไว้ ให้ มัน คลอด เสีย ก่อน จึง ให้
 ประหาร ชีวิต

มาตรา ๑๗

โทษ ปรบนั้น ท่าน หมาย ความ ว่า จำ คุก
 เงิน อัน กำหนดไว้ ใน คำพิพากษา ให้ ปรบ เป็น
 พันย หลวง

มาตรา ๑๘

ผู้ใด ต้อง คำพิพากษา ให้ ปรบ แต่ มิ ใช้
 คำ ปรบ ภายใน สิบห้า วัน นับ ตั้ง แต่ วัน คำ
 พิพากษา ถึง ที่ สุด นั้น ให้ ยึด ทรัพย์สิน สมบัติ มัน

ใช้ค่าปรับ หรือมิฉะนั้นให้เอาตัวมันจำคุก แทนค่าปรับ

แต่การจำคุกแทนค่าปรับเช่นนี้ ท่านกำหนดเป็นอัตราไว้ว่า ให้จำวันหนึ่งแทนราคาค่าปรับบาทหนึ่ง เป็นประมาณ แต่ห้ามมิให้จำคุกด้วยโทษฐานนี้เกินกว่าปีหนึ่งขึ้นไป

มาตรา ๑๘

ผู้ใดนำค่าปรับมาเสียได้ครบจำนวนในเวลา ต้องจำคุกแทนค่าปรับอยู่ ท่านให้ตั้งรายวันที่จำคุกมาแล้วเท่าใด ให้คิดหักลดเงินให้มันวันละบาทหนึ่ง แต่ปล่อยตัวมันให้พ้นไปจากวงจำ

มาตรา ๒๐

ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ปรับ ถ้าศาลเห็นเหตุอันควรสงสัยได้ว่า มันจะหลีกเลี่ยงไม่นำค่าปรับมาส่งใช้ ศาลจะบังคับเรียกประกันผู้นั้นก็ได้ ถ้าแต่มันหาประกันให้ไม่ได้ ศาลจะให้จับตัวมันคุมขังไว้ก็ได้

มาตรา ๒๑

ผู้ใดกระทำความผิดอันต้องด้วยโทษปรับฐานเดียว ถ้าแต่มันเอาค่าปรับอันเป็นจำนวนอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดเช่นนั้น มาใช้ก่อนเวลาพิจารณาใช้ ท่านให้ยกเลิกคดีนั้นเสีย

มาตรา ๒๒

บรรดาบุคคลที่ศาลพิพากษาว่า มีความผิดอย่างเดียวกัน ในคดีอันเดียวกัน แม้ศาลพิพากษาให้ปรับใช้ ศาลจะพิพากษาให้คน

เหล่านั้นต้องเสียค่าปรับด้วยกันทุกคน หรือมิฉะนั้น ศาลจะบังคับให้ คนหนึ่งคนใดในคนเหล่านั้นเสียค่าปรับจนครบก็ได้

แต่ที่จะพิพากษาให้ปรับด้วยกัน หรือปรับแทนกันเช่นนี้ ท่านให้ใช้แต่เฉพาะส่วนค่าปรับ ห้ามมิให้ใช้ถึง การจำคุกแทนค่าปรับ

มาตรา ๒๓

ในกฎหมายนี้ บรรดาบทที่ ท่านกำหนดโทษทั้งจำคุกแต่ปรับเป็นสองฐาน ให้ศาลวินิจฉัยตามเหตุควร ถ้าเห็นสมควรจะยกโทษปรับเสีย ให้จำเลยรับแต่โทษจำคุกฐานเดียวก็ได้

มาตรา ๒๔

โทษฐานให้อยู่ภายในเขตที่อื่น มีกำหนดนั้น ท่านบัญญัติไว้เป็นสองอย่าง คือ

(๑) ห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่ หรือจังหวัดที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

(๒) บังคับให้อยู่แต่ในท้องที่ หรือจังหวัดที่ซึ่งเจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการ จะได้กำหนดให้อยู่

ในสองอย่างนี้ ให้ศาลมีอำนาจเลือกใช้ตามสมควรแก่เหตุ

มาตรา ๒๕

โทษฐานให้อยู่ภายในเขตที่อื่น มีกำหนดนั้น จะพิพากษาให้เป็นโทษเพิ่มโทษฐานอื่นก็ได้ แต่อย่ากำหนดเวลาเกินกว่าเจ็ดปี เป็นอย่างหนึ่ง จะกำหนดเท่าใดให้ไว้ ในคำพิพากษาด้วย

มาตรา ๒๖

บรรดาทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ปรับนั้น ท่านให้ส่งไว้เป็นของหลวงทั้งสิ้น

มาตรา ๒๗

ในการ รับผิด นั้น นอกจากคดีที่ กล่าวไว้ โดยเฉพาะใน ภาคที่ ๒ แห่ง กฎหมายนี้ ท่านให้ ศาล มีอำนาจ ที่จะ สั่ง ให้ รับผิด ทรัพย์สิน ของ ที่ ว่า ไว้ใน มาตรา นี้ ได้ อีก โสด หนึ่ง คือ

(๑) สิ่ง ของ ที่ บุคคล ใช้ หรือ มี ไว้ โดย เจตนา จะ ใช้ สำหรับ กระทำ ความผิด ท่าน ว่า เป็น ของ ควร รับผิด อย่าง หนึ่ง เว้น แต่ ถ้า สิ่ง ของ ที่ ว่า มา ใน ข้อ นี้ เป็น ของ ๆ ผู้ อื่น ที่ เขา มิ ได้ รู้ เห็น เป็น ใจ ด้วย ใน การ ที่ กระทำ ผิด หรือ เจตนา ที่ จะ กระทำ ผิด นั้น ท่าน ว่า มิ ควร รับผิด

(๒) ทรัพย์สิน ที่ บุคคล ได้ มา โดย ได้ กระทำ ความ ผิด ท่าน ว่า เป็น ของ ควร รับผิด อีก อย่าง หนึ่ง เว้น แต่ ถ้า ทรัพย์สิน นั้น มี เจ้า ของ ควร ได้ คืน ตาม กฎหมาย ท่าน จึง มิ ให้ รับผิด

มาตรา ๒๘

ทรัพย์สิน อย่าง ไต ๆ ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ ว่า ถ้า ผู้ใด ทำ หรือ ใช้ หรือ มี ไว้ หรือ ขาย หรือ ทอดตลาด เป็น ความ ผิด นั้น ท่าน ให้ รับผิด ทั้ง ดั้ง ไม่ว่า เป็น ของ ๆ ผู้ กระทำ ผิด หรือ มิใช่ แต่ มิ ให้ ถู้อเอา เหตุ ที่ คำ พิพากษา ว่า ผู้หนึ่ง ผู้ใด กระทำ ความ ผิด ใน คดี นั้น หรือ ไม่ ผิด เป็น ประमाण ใน การ ที่ จะ สั่ง ให้ รับผิด ทรัพย์สิน ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้

มาตรา ๒๙

ถ้า ผู้ใด มิ นำ ทรัพย์สิน ที่ ต้อง รับผิด มา สั่ง คือ ศาล ท่าน ให้ ศาล ตัด ราคา ทรัพย์สิน นั้น ไว้ ตาม ที่ เห็นสมควร แต่ ให้ ศาล มี อำนาจ ที่จะ สั่ง ให้ ยึด ทรัพย์สิน สมบัติ ของ

ผู้นั้น ไซ้ราคาจริง เต็ม หรือ มิ คุ้ม นั้น สั่ง ให้ จำคุก แทน ราคา นั้น ตาม ลักษณะ จำคุก แทน ค่า ปรับ ที่ กล่าวไว้ ใน มาตรา ๓๘, ๓๙, และ ๔๐ แต่ อย่า ให้ จำคุก เพราะ ความ ผิด ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้ เกิน กว่า หก เดือน เป็น อย่าง ไซ้

มาตรา ๓๐

เมื่อ ผู้ใด แสดง ความ ซา ซาญ มาดร้าย แก่ ผู้ อื่น กิต หรือ เมื่อ ศาล พิจารณา เห็น เหตุ อันควร เชื่อว่า ผู้ใด จะ ก่อ การ ร้าย ให้ เกิด ภัยอันตราย แก่ ผู้ อื่น กิต หรือ เมื่อ ปรากฏ แก่ ศาล ว่า ผู้ใด เป็น คน จรจัด ไม่มี ที่ อยู่ เป็น หลักแหล่ง แต่ มิ ปรากฏ การ ทำมาหา เลี้ยงชีพ ด้วย ประการ ไต กิต ศาล มี อำนาจ ที่จะ บังคับ เรียก ประกัน ทานบน หรือ เรียก แต่ ทานบน ให้ ผู้นั้น สัญญา ว่า จะ ประพฤติ ตน รักษา ความ เรียบร้อย มิ กระทำ ให้ เกิด เหตุ ร้าย ตลอด เวลา ที่ ศาล จะ กำหนด ให้ ไม่ เกิน กว่า สอง ปี แต่ จำนวน เงิน ค่า ปรับ เมื่อ ทำ ผิด ทานบน นั้น แล้ว แต่ ศาล จะ กำหนด แต่ อย่า ให้ เกิน ห้า ร้อย บาท ขึ้น ไป

มาตรา ๓๑

ถ้า ผู้ใด ที่ ศาล บังคับ เรียก ประกัน ตาม ความ ที่ กล่าว มา ใน มาตรา ๓๐ นั้น หา ประกัน มา ให้ มิ ได้ ไซ้ ศาล จะ สั่ง ให้ เอา ตัว ผู้นั้น จำคุก เร่ง ประกัน ก็ได้ แต่ อย่า ให้ จำคุก เพราะ เหตุ เช่น นั้น เกิน กว่า หก เดือน เป็น อย่าง ไซ้

มาตรา ๓๒

กำหนด เวลา ที่ ผู้กระทำ ผิด ต้อง จำคุก ตาม คำ พิพากษา นั้น ท่าน ให้ นับ วัน ที่ มัน ต้อง คุมขัง

มาในคดีเรื่อง นั้น แต่ก่อน ได้ พิพากษาโทษ รวม
เข้า ใน กำหนดโทษ ตาม คำ พิพากษา ด้วย เว้น
ไว้แต่ถ้า มีความ ปรากฏใน คำ พิพากษา ตั้ง เป็น
อย่าง อื่น จึง ให้ กำหนด ตาม ที่ ทั่วไป ใน คำ
พิพากษา

มาตรา ๓๓

ใน การ นับ กำหนด เวลา ที่ ผู้ กระทำ ผิด ต้อง
จำคุก นั้น ท่าน ให้ นับ วันแรก ที่ ต้อง จำคุก เป็น วัน
หนึ่ง ไม่ว่าจะ ตั้ง ตัว เข้า จำคุก เข้า สาย บ่าย
เย็น ประการใด แต่ ให้ นับ สาม สิบ วัน เป็น
เดือน หนึ่ง

เมื่อ จะ ปลดปล่อย นักโทษ จาก เวร จำ ท่าน ให้
ปลดปล่อย ใน วัน ที่ ถัด วัน ครบ กำหนด เวลา ต้อง จำคุก
ตาม คำ พิพากษา

มาตรา ๓๔

บรรดา บท ที่บัญญัติไว้ ใน กฎหมายนี้ว่า ด้วย
การ เพิ่ม อาญา หรือ ตัดอาญานั้น ท่าน มิให้
ใช้เพิ่ม แล ตัดใน ส่วนโทษ ริบทรัพย์

มาตรา ๓๕

ผู้ มีความ ผิดโทษไม่ ถึง ประหาร ชีวิต แต่
ไม่ถึง จำคุก จน ตลอดชีวิต นั้น ถ้า จะ ต้อง
เพิ่ม อาญา ขึ้น ด้วย เหตุ ประการใด ท่าน มิให้
เพิ่ม ขึ้น ถึง โทษ ประหาร ชีวิต หรือ ถึง จำคุก จน
ตลอดชีวิต

มาตรา ๓๖

ใน การ ที่ จะ เพิ่ม กำหนด เวลา จำคุก ผู้ กระทำ
ผิด นั้น ท่าน ให้ พิจารณา ดู กำหนด ที่มันต้อง จำคุก
อยู่ แล้ว นั้น ก่อน แต่ ห้าม มิให้ เพิ่ม กำหนด เวลา

ให้ มัน ต้อง จำคุก ทั้ง ใน กำหนดเดิม แล
กำหนดที่ เพิ่มใหม่ รวมกัน เกิน กว่า ยี่ สิบ ปี
ขึ้นไป

มาตรา ๓๗

ถ้า ผู้ใด มีความ ผิด โทษ ถึง ประหาร ชีวิต
แต่ มี เหตุ อื่นสมควร ที่ มัน จะ ได้ รับ ความ ตลดย่อน
อาญา ลง ตาม กฎหมาย ท่าน ให้ ถือ เป็น กำหนด
ดังนี้ คือ

(๑) ถ้า จะ ตลดลง ส่วน หนึ่ง ใน ส่วน ให้
ตลดลง เป็น อาญา จำคุก จน ตลอดชีวิต หรือ
จำคุก ตั้งแต่ สิบหก ปี ถึง ยี่ สิบ ปี

(๒) ถ้า จะ ตลดลง ถึง หนึ่ง ให้ ตลดลง เป็น
อาญา จำคุก จน ตลอดชีวิต หรือ จำคุก ตั้งแต่
สิบสอง ปี ถึง ยี่ สิบปี

มาตรา ๓๘

ผู้ใด มีความ ผิดโทษ ถึง จำคุก จน ตลอด
ชีวิต แต่ มี เหตุ อื่นสมควร ที่ มัน จะ ได้ รับ ความ ตลด
หย่อน อาญา ลง ตาม กฎหมาย ท่าน ให้ ถือ เป็น
กำหนดดังนี้ คือ

(๑) ถ้า จะ ตลดลง ส่วน หนึ่ง ใน ส่วน ให้ ตลด
ลง เป็น อาญา จำคุก ตั้งแต่ สิบสอง ปี ถึง สิบหก ปี

(๒) ถ้า จะ ตลดลง ถึง หนึ่ง ให้ ตลดลง เป็น
อาญา จำคุก ตั้งแต่ เก้า ปี ถึง สิบสอง ปี

มาตรา ๓๙

เมื่อ มี เหตุ อื่น ควร ที่ ผู้ กระทำ ผิด จะ ต้อง ถูก
เพิ่มโทษ แต่ ได้ ตลดโทษ ใน คดี เดียวกัน
ตาม บท ต่าง กัน ใน กฎหมายนี้ ใช้ ท่าน ว่า

ถ้า โทษ ที่ ควร เพิ่ม แด ที่ ควร ลด มีกำหนด
เสมอ กัน ก็ ให้ หัก กลดบ ลง กัน ไป ไม่ ต้อง
เพิ่ม แด ไม่ ต้อง ลด ถ้า แด มี เสมอ กัน ท่าน
ให้ คำนวณ ค่า อาญา ที่ ควร เพิ่ม เพียง โด นั้น บวก ไว้
ใน กำหนด ก่อน แด จึง ให้ คิด ส่วน ที่ ควร ลด
หัก ทอน ลง

มาตรา ๕๐

เมื่อ ผู้ ที่ ต้อง คำ พิพากษา ให้ ลง โทษ ได้
รับ ความ ลด หย่อน อาญา ลง ตาม บท กฎหมาย นี้
จน เหลือ แต่ อาญา อย่าง เบา เพียง ต้อง จำคุก
เดือน หนึ่ง หรือ ค่า กว่า เดือน หนึ่ง แด ปรับ ด้วย
เท่า นั้น ไซ้ ท่าน ว่า ค่า จะ กำหนด เวลา จำคุก
ผู้นั้น ให้ น้อย ลง กว่า นั้น อีก ทั้ง ปรับ ด้วย หรือ ไม่
ปรับ ด้วย ก็ได้ หรือ จะ ยก อาญา จำคุก เสีย
จะ ให้ คง แต่ ปรับ สถาน เดียว ก็ได้

มาตรา ๕๑

ถ้า ผู้ ที่ ต้อง คำ พิพากษา ให้ รับ อาญา จำคุก
เพียง ๒ ปี หนึ่ง ก็ได้ หรือ ไม่ ถึง ๒ ปี หนึ่ง ก็ได้ เป็น
คน ยัง ไม่ เคย ต้อง คำ พิพากษา ว่า ได้ กระทำ ความ
ผิด มา แต่ ก่อน ท่าน ให้ ค่า ตัด วินิจฉัย ตู ถ้า
เห็น สมควร จะ ลง ใน คำ พิพากษา ให้ รื้อ การ ลง
อาญา ไว้ ก่อน ก็ได้

มาตรา ๕๒

เมื่อ ค่า ได้ ลง ให้ รื้อ การ ลง อาญา ผู้ใด ไว้
ตาม ความ ที่ ถัด มา ใน มาตรา ๕๑ แด ผู้นั้น
ประพฤติดัง นั้น ไม่ กระทำ ความ ผิด อย่าง หนึ่ง
อย่าง โด ที่ ว่า ไว้ ใน ภาค ที่ ๒ ตั้งแต่ ส่วน

ที่ ๑ จน ถึง ส่วน ที่ ๘ ตลอด เวลา ห้าม
แด้ ท่าน ให้ ยก โทษ ที่ รอ ไว้ ให้ แก่ มนั ที่
เดียว

ถ้า แด ภายใน เวลา ห้าม นั้น มนั กระทำ
ผิด อย่าง หนึ่ง อย่าง โด ที่ ว่า ไว้ ใน ภาค ๒
ตั้งแต่ ส่วน ที่ ๑ จน ถึง ส่วน ที่ ๘ ไซ้ ไซ้ ท่าน
ให้ ลง อาญา ที่ ได้ รอ ไว้ ไป ที่ เดียว เป็น
โสด หนึ่ง ต่าง หาก จาก อาญา ที่ มนั จะ ต้อง รับ
สำหรับ ความ ผิด ครั้ง หลัง หรือ ที่ จะ ต้อง เพิ่ม โทษ
ฐาน ทำ ความ ผิด หลาย ครั้ง ไม่ เช็ด หลาบ นั้น
ที่ ว่า นี้ คือ ว่า ผู้ กระทำ ผิด นั้น จะ ต้อง รับ อาญา
สำหรับ ความ ผิด ทั้ง สอง คราว บวก กัน แด เมื่อ
ค่า พิพากษา โทษ ครั้ง ที่ สอง นั้น ควร เพิ่ม
โทษ ฐาน ที่ ไม่ เช็ด หลาบ ด้วย

หมวดที่ ๔

ว่า ด้วย เหตุ อัน ควร ยก เว้น อาญา
หรือ ลด หย่อน ผ่อน อาญา
ให้แก่ บุคคล ผู้ กระทำ ความ ผิด

มาตรา ๕๓

ต่อ ผู้ใด กระทำ โดย เจตนา ผู้นั้น จึง ควร
รับ อาญา ถ้า แด มนั มี ได้ มี ใจ เจตนา ที่ จะ
กระทำ ท่าน ว่า อย่า ให้ ลง อาญา แก่ มนั เดย
เว้น แต่ เมื่อ มนั กระทำ โดย ประมาท ต้อง ความ
ลักษณะ ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ ว่า มี โทษ ท่าน
จึง ให้ ลง อาญา แก่ มนั ฐาน กระทำ การ โดย ประ
มาท

ที่ ว่า กระทำโดยเจตนา นั้น ท่าน อธิบายว่า
บุคคล กระทำโดยตั้งใจ แต่ประสงค์ ต่อ ผล หรือ
อาจ จะ แล เห็น ผล แห่ง การ ที่ กระทำนั้น ได้ อย่าง
นี้ ชื่อ ว่า กระทำโดยเจตนา

ที่ ว่า กระทำโดย ประมาท นั้น ท่าน อธิบาย
ว่า บุคคล กระทำโดยมิได้ตั้งใจ แต่กระทำโดย
อาการ อย่างใด อย่างหนึ่ง ดังว่าต่อไป นี้ คือ

- (๑) กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง
อันควร เป็นวิสัยของ ปกติ ชน ก็น่า
- (๒) ผู้หาเลี้ยงชีพ ด้วย ศีลปสาตร์ ใน
กิจการ อย่าง หนึ่ง อย่างใด เช่น เป็น หมอ หรือ
เป็น ช่าง เป็นต้น ละเลย การ อัน ควร ต้อง
ทำให้ ดี ใน ทาง ศีลปสาตร์ นั้น เสีย ก็น่า
- (๓) ทำฝ่าฝืน กฎหมาย ข้อ บังคับ หรือ
คำสั่ง อัน ชอบ ด้วยกฎหมาย ก็น่า

เหล่านี้ ถึง กระทำโดยมิได้ตั้งใจ ท่าน ก็
ว่า กระทำ โดย ประมาท

มาตรา ๕๔

ถ้า ผู้ใด ที่ เจตนา จะ กระทำร้าย แก่ ผู้หนึ่ง
ไป กระทำผิดตัว โดย หดง ก็ตาม หรือ โดยพลั้ง
พลาด ก็ตาม ท่าน ว่า มัน ควร รับผิดชอบ ตาม
ที่ กฎหมาย บัญญัติไว้ สำหรับ ความผิดนั้น ฐาน
ทำโดยเจตนา

มาตรา ๕๕

บุคคล ที่ กระทำ ความ ผิด ไม่รู้กฎหมาย
ท่าน ว่า จะ เอา ความ ที่ ไม่รู้กฎหมาย มาแก้ตัว
เพื่อให้ ผิด นั้น ไม่ได้

มาตรา ๕๖

ผู้ใด กระทำผิด ใน เวลา วิกลจริต อัน
เกิด แต่ สัญญาวิปลาศ ก็ตาม เกิด แต่ พยาธิ ก็
ตาม ถ้า ปรากฏ ว่า มัน ไม่ สามารถ จะ รู้ผิด
ชอบ หรือ ยับยั้ง ได้ ใน เวลา ที่ กระทำผิด
เพราะ เหตุ วิกลจริต นั้น ใช้ ท่าน ว่า อย่า ให้ เอา
โทษ แก่ มัน เลย

แต่ ถ้า คัด พิเคราะห์ เห็น ว่า จะ ประชดปล่อย ผู้
วิกลจริต นั้น ไป อาจ จะ เกิด เหตุ ภัยอันตราย
แก่ ผู้อื่น จะ สั่ง ให้ ส่ง ตัว มัน ให้ เจ้า พนักงาน
กักขัง รักษา ไว้ ใน โรง พยาบาล สำหรับ คน วิกล
จริต หรือ เอา ไปคุม รักษา ไว้ ใน ที่อื่น
เพื่อ บัง กัน ภัยอันตราย อย่า ให้ มี แก่ สาธารณ
ชน ก็ ได้

มาตรา ๕๗

ผู้ใด กระทำผิด ใน เวลา วิกลจริต อัน เกิด
แต่ สัญญาวิปลาศ ก็ตาม เกิด แต่ พยาธิ ก็ตาม
ถ้า ปรากฏ ว่า ใน เวลา กระทำ นั้น มัน ยังมีสติ
พอ จะ รู้ผิด ชอบ หรือ ยับยั้ง ได้ ท่าน ว่า
มัน ควร ต้อง มี โทษ แต่ คัด จะ เห็น สมควร
ลด หย่อน อาญา ให้ เบา ลง กว่า ที่ กฎหมาย กำหนด
ไว้ สำหรับ ความผิด นั้น ก็ ได้

มาตรา ๕๘

ความ วิกลจริต เพราะ เสพย์ สุรา ยาเมา นั้น
ท่าน มิให้ นับ ว่า ต้อง ด้วย ความ ยกเว้น หรือ
ลด หย่อน ผ่อน โทษ ตาม ที่ ว่า มา ใน มาตรา ๕๖

แต่ มาตรา ๔๗ เว้น แต่ถ้า ปรากฏว่า เมื่อ เสพย์
สุรายาเมา นั้น ผู้ เสพย์ มิ ได้ ระบุว่า เป็น สุรา
ยาเมา ก็ดี หรือ ผู้ ชื่น ใช้ คำ ตั้ง แด อานาจ ช่ม
ชื่นใจ ให้ มัน ต้อง จำ เสพย์ สุรายา เมา ก็ดี ท่าน
จึง ให้ ยกโทษ ให้ ใน ฐาน วิกต จริต

มาตรา ๔๘

ผู้ใด กระทำ ความ ผิด เพราะ ต้อง ทำ ด้วย
ความ จำ เปน ใน เหตุ เหล่า นี้ คือ ว่า

(๑) เพราะ มัน อยู่ใน ที่ บังคับ แด ใน ใต้ อานาจ
ที่ มัน ไม่ สามารถ จะ ชัด ชื่น หรือ หลีก เลี่ยง ได้
ก็ดี

(๒) มัน ไม่มี เจตนา ชั่วร้าย แต่ ต้อง
กระทำ ผิด เพื่อ จะ บังคับ ตัว เอง หรือ ผู้ อื่น ให้
พิน ภัย นตราย อัน ร้าย แรง ซึ่ง มัน มิ ได้ ก่อ ให้
เกิด ขึ้น เอง แด จะ บังคับ ภัย นตราย นั้น ด้วย
อุบาย อย่าง อื่น มิ ได้ ก็ดี ถ้า ความ ผิด ของ
มัน ใน ข้อ ข้อ ที่ กล่าว มา นี้ ไม่ ปรากฏ ว่า มัน
ได้ กระทำ เกิน ไป กว่า สมควร แก่ เหตุ แล้ว ท่าน
ว่า อย่า ให้ เขา โทษ แก่ มัน เอย

แต่ ความ กรุณา ที่ ว่า มา นี้ ท่าน มิ ให้ ใช้
ใน ส่วน ศักดิ์ ที่ กระทำ ผิด คิด ประทศฐุร้าย ต่อ
พระเจ้า อยู่ หัว หรือ ประ ทศฐุ ร้าย ต่อ พระราช
อำนาจ จักร์ ตาม ที่ กล่าว ไว้ ตั้ง แต่ มาตรา ๘๗
จน มาตรา ๑๑๑

มาตรา ๕๐

บุคคล ที่ กระทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด แต่
พอ สมควร แก่ เหตุ โดย มี ความ จำ เปน เพื่อ บัง

กัน ชีวิต ภัย รคย ศ แต่ ช้อ เลี้ยง หรือ ทรัพย์
ของ ตัว มัน เอง ก็ดี หรือ ของ ผู้ อื่น ก็ดี เพื่อ
ให้ พิน ภัย นตราย ซึ่ง เกิด โดย ผิด ด้วย กฎหมาย
ท่าน ว่า ไม่ ควร ลง อาญา แก่ มัน

มาตรา ๕๑

การ ต่อ สู้ เจ้า พนักงาน ที่ กระทำ การ อย่าง ใด
ใด ตาม หน้า ที่ นั้น ท่าน ว่า มิ ให้ นับ ว่า เปน
การ บังคับ ที่ ชอบ ด้วย กฎหมาย

มาตรา ๕๒

ผู้ใด กระทำ การ ตาม คำ สั่ง อื่น ชอบ ด้วย กฎ
หมาย ท่าน ว่า ผู้ นั้น ไม่ ควร รับ อาญา
ที่ ว่า กระทำ การ ตาม คำ สั่ง อื่น ชอบ ด้วย กฎ
หมาย นั้น ท่าน อธิบาย ไว้ ตั้ง นี้ คือ

(๑) การ ที่ กระทำ เปน การ ต้อง ตาม พระราช
กำหนด กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่ใน เวลานั้น

(๒) บุคคล กระทำ การ ตาม คำ สั่ง ของ
เจ้า พนักงาน ฝ่าย ทหาร ก็ดี พลเรือน ก็ดี อื่น
คน มี หน้า ที่ ที่ จะ ต้อง พัง บังคับ บัญชา แม้ ว่า
คำ สั่ง นั้น จะ ผิด กฎหมาย ถ้า ปรากฏ ว่า ผู้ รับ
คำ สั่ง ไป กระทำ กระทำ โดย เชื่อ ว่า ชอบ ด้วย
กฎหมาย โดย เหตุ ผด อัน สมควร ท่าน ก็ ให้
ถือ ว่า ผู้ รับ คำ สั่ง ไป กระทำ การ นั้น ไม่ ควร
รับ อาญา เหมือน กัน

มาตรา ๕๓

ถ้า ผู้ใด ที่ กระทำ ความ ผิด อัน ต้อง ด้วย
ลักษณะ ยก เว้น ประการ หนึ่ง ประการ ใด ตาม
ที่ ว่า มา ตั้ง แต่ มาตรา ๔๘ จน ถึง มาตรา ๕๒ นั้น

ได้กระทำเกินไป กว่าสมควรแก่เหตุก็ดี หรือ
เกินไป กว่าที่ กฎหมาย อนุญาตให้ทำได้ก็ดี
ท่านว่าผู้นั้น ควร มีโทษ แต่ศาล จะ ตัดหย่อน
อาญา ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความผิด
เช่นนั้น ให้เบาลง ก็ได้

มาตรา ๕๔

ผู้ใดกระทำ ความผิด ฐาน ประทุษร้าย
ต่อ ทรัพย์สมบัติ ตามที่ ก่อไว้ตั้งแต่ มาตรา ๒๘๘
จนถึง มาตรา ๒๙๖ ก็ดี ตั้งแต่ มาตรา ๓๐๕
จนถึง มาตรา ๓๒๓ ก็ดี ตั้งแต่ มาตรา ๓๒๕ จนถึง
ถึง มาตรา ๓๒๘ ก็ดี แต่ใน มาตรา ๓๔๐ นั้น ก็ดี
ถ้ากระทำ แก่ ทรัพย์ญาติ ที่สืบสายโลหิต นับโดย
ตรงขึ้นไป คือ พ่อ, แม่, บิด, ย่า, ตา, ยาย, ทวด
ของ มันเอง ก็ดี นับโดย ตรง ลง มาคือ ลูก,
หลาน, เหลน, ถือ ของมันเอง ก็ดี ท่านว่า มัน
ควร รับ อาญา ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ
ผิด เช่น นั้น แต่ถึง หนึ่ง

ถ้าแต่ ความผิด เช่น ว่ามานี้ เป็น ความ
ผิด ที่ สามี กระทำ ต่อ ภรรยา หรือ ภรรยา กระทำ
ต่อ สามี ท่านว่า ไม่มีโทษ

มาตรา ๕๕

เมื่อผู้ใด ถูก กัด ขู่ ข่มเหง อย่าง ร้ายแรง
ด้วย เหตุอัน ไม่เป็น ธรรมดา แต่ มัน บั่นทอน
โทษ ฐาน ใน ขณะ นั้น ถ้าแต่ มัน กระทำผิด ใน
ขณะ นั้น ไซ้ ท่าน ให้ ลง อาญา ตาม ที่ บัญญัติ
ไว้ สำหรับ ความผิด นั้น แก่ มัน เพียง ถึง หนึ่ง

มาตรา ๕๖

ถ้า เด็ก อายุ ยังไม่ ถึง เจ็ดขวบ กระทำ ความผิด
ท่าน ว่า มัน ยัง มี รัผิด แด ชอบ อย่า ให้ ลง
อาญา แก่ มัน เลย

มาตรา ๕๗

ถ้า เด็ก อายุ กว่า เจ็ดขวบ ขึ้น ไป แต่ ยัง
ไม่ถึง สิบสี่ ขวบ กระทำ ความผิด ท่าน ให้
ศาล มี อำนาจ กระทำ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน ๓ ประ
การ ที่ จะ ว่า ต่อ ไป นี้ คือ

(๑) ถ้า เห็น ว่า มัน ยัง ไม่ รัผิด ชอบ จะ
ให้ ปลดปล่อย ตัว ไป เสีย ก็ได้ หรือ ถ้า ศาล เห็น
ว่า มัน พอ จะ เข้าใจ ความผิด ชอบ ได้ อยู่บ้าง ให้
ศาล ว่า ก่อว่า ให้ มัน รัผิด ตัว แล้ว ภาคทัณฑ์
ปลดปล่อย ตัว ไป ก็ได้ หนึ่ง ประการ หนึ่ง

(๒) มอบ ตัว เด็ก ให้ แก่ บิดา มารดา หรือ
ผู้ปกครอง ไป แต่ บังคับ เรียก ประกันทาน บน
หรือ เรียก แด่ ทาน บน แก่ บิดา มารดา หรือ ผู้ปก
ครอง เด็ก นั้น ให้ สัญญา ว่า จะ ระวัง เด็ก นั้น
ให้ ประพฤติ คน รักษา ความ เรียบ ร้อย ตลอดจน
เวลาที่ ศาล จะ กำหนด ให้ ไม่เกิน กว่า สาม ปี
ถ้าผิด ทาน บน ให้ ศาล ปรับ เป็น จำนวน เงิน
ตามที่ กำหนด ไว้ ใน ทาน บน ไม่เกิน ร้อย บาท
ขึ้นไป หนึ่ง ประการ หนึ่ง

(๓) สั่ง ให้ ส่ง ตัว เด็ก นั้น ไป ไว้ ใน โรงเรียน
ดัด สันดาน ตลอดจน เวลา ที่ ศาล จะ กำหนด ให้ แต่
อย่า ให้ เกิน ไป กว่า เวลา ที่ เด็ก นั้น มี อายุ ครบ
สิบแปด ขวบ ประการ หนึ่ง

มาตรา ๕๗

ถ้าเด็กอายุเกินกว่าสิบสี่ขวบขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบหกขวบ กระทำคามผิด ท่านว่าศาลควรพิจารณา ดูเสียก่อน ว่ามัน มีสติพอจะรู้ผิดชอบได้หรือไม่

ถ้าปรากฏว่า มัน ชั่วก่อน แก่ความคิด ไม่มีสติพอจะรู้ผิดชอบใช้ ท่านว่าให้ศาลกระทำแก่มัน ดูเสียก่อน กับที่ควรกระทำแก่เด็กอายุเกินกว่าสิบสี่ขวบ แต่ยังไม่ถึงสิบสี่ขวบ ดังที่ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๕๖ นั้น

ถ้าแต่ปรากฏว่า มัน มีสติพอจะรู้ผิดชอบได้แล้ว ศาลจะสั่งให้ลงอาญาแก่มัน ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับ ความผิด เช่น นั้น แต่ถึงหนึ่ง หรือมิฉะนั้น จะสั่งให้ส่งตัวมันไปไว้ใน โรง เรือน คุก ทัณฑสถาน ตาม ลักษณะข้อ ๓ แห่ง มาตรา ๕๖ นั้นก็ได้

มาตรา ๕๘

เมื่อใด ความปรารถนา ว่ามีเหตุอันควรปรานี แก่ผู้กระทำผิดใช้ ถึงว่าศาลจะได้เพิ่ม หรือลด กำหนดโทษ ตาม ความ ใน มาตราอื่น ของกฎหมาย นี้ แล้ว ก็คือ ศาล ยังลดโทษฐาน ปรานี ได้ อีก ใดสิ่งหนึ่ง ไม่เกินกว่า ถึงอัตรา โทษ ที่ กฎหมาย กำหนดไว้ สำหรับ ความผิด นั้น ๆ

ที่เรียกว่า เหตุอันควร ปรานี นั้น ท่านประสงค์ ใน เหตุเหล่านี้ คือ ผู้กระทำผิด จริตไม่ปกติก็ดี ผู้กระทำผิด เป็น ผู้มีคุณความดีมาแต่ก่อนก็ดี ผู้กระทำผิด เมื่อ กระทำลง

แล้ว มัน รู้ ตัก ตัว กตเวทิต แต่ ได้พยายามแก้ไข ให้มัน เท่าผลร้าย ที่ มัน ทำนั้น ก็ดี ผู้กระทำผิด มาดู แก่โทษ ก่อน ที่ ความผิด ของ มัน ได้ปรากฏ ก็ดี ผู้กระทำผิด รับ สาร ภาพ ให้ ความ สัจ ความ วัธ ค่อ ศาล ให้ เป็น ประโยชน์ ในทาง พิจารณา คดี นั้น ก็ดี แต่ ความ ชอบ อย่าง อื่น ๆ ซึ่ง ศาล พิจารณา เห็น ว่า เป็น ทำนองเดียวกับ ที่ กล่าว มา นี้ ก็ดี ท่าน ให้ ถือว่า เป็น เหตุอัน ควร ปรานี แก่ ผู้กระทำผิด ดูกัน

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย พยายาม กระทำ ความผิด

มาตรา ๖๐

ผู้ใด พยายาม จะ กระทำ ความผิด แต่หากมีเหตุอัน พ้น วิสัย ของ มัน จะ ป้องกันได้ มาขัดขวาง มิให้ กระทำ ลงได้ ใช้ ท่านว่า มันควรรับ อาญา ตาม ที่ กฎหมาย กำหนดไว้ สำหรับ ความผิด นั้น แบ่ง เป็น สาม ส่วน ให้ลงอาญา แค่สอง ส่วน

มาตรา ๖๑

ผู้ใด พยายาม จะ กระทำ ความผิด แต่ยับยั้ง เสีย ด้วยใจ ตนเอง ไม่ได้ กระทำ ความผิด นั้น ลง ไปให้ตลอด ตาม ความมุ่งหมาย ท่านว่าควร เอาโทษ แก่ มัน แต่ เพียง ความผิด ที่มันได้กระทำ ลงไป แล้ว

มาตรา ๖๒

ผู้ใด พยายาม จะ กระทำ ความผิด ฐาน ดุโทษ ท่านว่า อย่า ให้ลงอาญา แก่ มัน เลย

หมวดที่ ๖

ว่า ด้วยบุคคล หลาย คน
ทำความผิด อย่าง เดียว กัน

มาตรา ๖๓

ในคดีที่ บุคคล ตั้งแต่ สอง ขึ้นไป กระทำ
ความผิด อย่าง เดียว กัน ท่านให้ ถือว่าบรรดา
ผู้ที่ได้ลง มือ กระทำ ความผิด นั้น เป็น คดีการ
แต่อาจ ลง อาญา ตาม ที่ กฎหมาย บัญญัติไว้
สำหรับ ความผิด นั้น แก่ มัน ทุกคน เหมือน
อย่าง มันได้ กระทำ ความผิด แต่ ผู้เดียว นั้น

มาตรา ๖๔

ผู้ใดใช้ ให้ผู้อื่น กระทำความผิด ด้วย
อุบาย อย่าง ไตใด เช่นว่า จ้าง วาน หรือ บังคับ
ขู่เข็ญ ช่ม ชืน ให้ผู้อื่น กระทำ ความผิด เป็น
ต้น ท่านว่า มัน ผู้ใช้ นั้น ต้อง รวาง โทษ ฐาน
เป็น คดี การ

มาตรา ๖๕

ผู้ใด กระทำ การ อุดหนุนแก่ ผู้กระทำความผิด ด้วย
ประการ หนึ่ง ประการ ใด ตั้ง จะกล่าว ต่อไป
ใน มาตรา นี้ คือว่า

(๑) ช่วย หา ช้องโอกาส หรือ ให้ กำถัง
พาหนะ หรือ ให้ ความรู้ อัน เป็น อุปการะ แก่
การ ที่ กระทำความผิด นั้น ก็ดี

(๒) กระทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน
เวลา แต่ก่อน หรือ เมื่อ ขณะ ความผิด นั้น ได้

เกิด ขึ้น อัน เป็น อุปการะ แก่ การ กระทำความผิด
นั้น ก็ดี

ท่านว่า ผู้กระทำ การ ดัง กล่าว มา นี้ เป็น
ผู้สมรู้ ด้วย ผู้กระทำความผิด แต่ อาญา ที่ กฎหมาย
บัญญัติไว้ สำหรับ ความผิด นั้น เท่า ใด รวาง
โทษ ส่วน มัน ผู้สมรู้ นั้น ท่านให้ ลด จาก กำหนด
ลง ส่วน หนึ่ง คง ไว้ แค่ สอง ส่วน

มาตรา ๖๖

ถ้า มีความผิด เกิดขึ้น เพราะ เหตุ ที่ โฆษณา
การ ใน สมุด หรือ ใน หนังสือ ที่ ออกโดย มี
กำหนด หรือ ใน จุดหมาย อย่าง ไตใด ท่าน
ให้ ถือว่า ผู้ที่ ให้ โฆษณา นั้น มีความผิด และ
ต้อง รวาง โทษ ฐาน เป็น คดี การ

ถ้า หากว่า จะเอา ตัว ผู้ที่ ให้ โฆษณา มา
พิจารณามี ไต ใช้ ท่านให้ ถือว่า ผู้ที่ โฆษณา หรือ
ผู้ที่ พิมพ์ หนังสือ นั้น ต้อง รวาง โทษ ฐาน คดี
การ ตุ้ กกัน

มาตรา ๖๗

ผู้ใด จำหน่าย ขาย แจก สมุด หรือ หนังสือ
ซึ่ง ความผิด มี อยู่ เพราะ โฆษณา การ ถ้า แด
มัน ผู้จำหน่าย ขาย แจก หนังสือ นั้น รู้ อยู่ ว่า
เป็น หนังสือ ซึ่ง เป็น เหตุแห่ง ความผิด ใช้ ท่าน
ว่า มัน ต้อง รวาง โทษ ฐาน เป็น ผู้สมรู้ ด้วย ผู้กระ
ทำความผิด

มาตรา ๖๘

ในคดี เรื่อง ใด ถ้า ผู้กระทำความผิด มี เหตุ
เป็น ส่วน ตัว อัน ควร จะ ได้รับ ความ ยก เว้น

อาญา กัตติ ดต หยอน อาญา กัตติ หรือ เพิ่ม
อาญา กัตติ ท่านให้ยก เหตุ นั้น ขึ้น ไซ้ เฉพาะ
แก่ตัว มัน เป็น คน ๆ ไป ห้าม มิให้ยก เหตุ
ที่มี ใน ผู้หนึ่ง ไป ไซ้ - ตลอด ถึง ผู้อื่น ที่กระทำ
ผิดใน คดี อัน เดียว กัน นั้น

ต่อ เหตุ ที่ ควร ยก เว้น อาญา หรือ ดต หยอน
อาญา หรือ เพิ่ม อาญา นั้น เป็น เหตุ อยู่ใน
ส่วน ลักษณะ คดี ท่าน จึง ว่า ควรยก เหตุ นั้น ขึ้น
ไซ้ แก่ ผู้กระทำ ผิดใน คดีอัน เดียว กัน ได้ ทุก คน

มาตรา ๖๘

ผู้ใด สม รั ใน ความ ผิด ฐาน ดต โทษ ท่าน
ว่า ไม่ควร ลง อาญา แก่ มัน

หมวดที่ ๗

ว่า ด้วย คน ๆ เดียวกระทำ ความ ผิด
หลาย อย่าง

มาตรา ๗๐

ผู้ใด กระทำ การ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง แด
การ ที่ กระทำ นั้น เป็น การ เดิมที กฎหมาย หลาย
บท ด้วย กัน ท่าน ให้ ไซ้ บท กฎหมาย ที่ อาญา
หนัก ลง โทษ แก่ มัน

มาตรา ๗๑

เมื่อ ศาล พิจารณา เห็น ว่า ผู้ใด มีความ ผิด
หลาย กทง ใน คำ พิพากษา อัน เดียว กัน
ศาล จะ พิพากษา ลง โทษ ตาม กทง ความ ผิด ทุก
กทง ก็ ได้ แต่ เมื่อ รวม โทษ ทุก กทง เข้า ด้วย
กัน ถ้า จะ ต้อง จำคุก ย่า จำ ให้ เกิน ยี่สิบ

ปี ขึ้น ไป เว้น แต่ โทษ ของ มัน ถึง จำคุก ตลอด
ชีวิตร์ เช่น นั้น ต้อง เปรน ไป ตาม โทษ ถ้า
แตรวม โทษ ทุก กทง ใน ฐาน ที่ จะ ต้อง จำคุก
แทน บรรับ ท่าน ว่า ย่า ให้ จำ มัน เกิน กว่า
สอง ปี ขึ้น ไป

หมวดที่ ๘

ว่า ด้วย ผู้กระทำ ผิด หลาย ครั้ง ไม่ เช็ด หลาบ

มาตรา ๗๒

ผู้ใด ถูก พิพากษา ให้ ลง โทษ เพราะ ได้
กระทำ ความ ผิด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด แด เมื่อ
มัน ได้ พัน โทษ ไป แด้ว ไป กระ ทำ ความ ผิด
ขึ้น อีก ภายใน เวลา ที่ ท่าน กำหนด ไว้ ท่าน
ว่า มัน ไม่ เช็ด หลาบ

ผู้ใด ศาล พิจารณา ได้ ความ จริง ว่า ไป
กระทำ ความ ผิด ขึ้น อีก ภายใน ระหว่าง ห้า ปี ตั้ง
แต่ ได้ พัน โทษ ไป ผู้ นั้น ต้อง รวาง โทษ ที่
กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ ผิด ที่ มัน ทำ
ครั้ง หนึ่ง ทั้ง เพิ่ม โทษ นั้น ขึ้น อีก ส่วน หนึ่ง
ใน ส่วน ส่วน ด้วย

มาตรา ๗๓

ผู้ใด ไม่ เช็ด หลาบ แด มัน กระทำ ความ
ผิด อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง จำ แนก ไว้ ใน
มาตรานี้ ขึ้น อีก ภายใน สาม ปี ท่าน ว่า มัน
ต้อง รวาง โทษ ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ
ผิด ที่ มัน กระทำ ครั้ง หนึ่ง นั้น ทั้ง เพิ่ม โทษ นั้น ขึ้น
อีก กิ่ง หนึ่ง ด้วย

ความผิดที่ควรลงโทษด้วยกฎหมาย มาตรา
นี้ นั่น คือ

(๑) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระ
เจ้าขบถ แต่ พระราชอาณาจักร

(๒) ความผิดฐานต่อสู หรือกระทำร้าย
ต่อเจ้าพนักงาน

(๓) ความผิดฐานเอาอำนาจ ในตำแหน่ง
หน้าที่ไปใช้ในทางทุจริต

(๔) ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียความ
ยุติธรรม แต่อำนาจโรงศาล

(๕) ความผิดฐานเข้าต้องใจผู้ร้ายหรือ
เป็นขี้ขี้ แต่ก่อการฉลาด

(๖) ความผิดฐานกระทำให้เกิดภัยอันตราย
แก่สาธารณชน แต่ให้สาธารณชนปราศ
จากความสับสนในการไปมา แต่ที่จะส่งข่าว
แต่ช่องถึงกัน

(๗) ความผิดฐานทำให้สาธารณชนปราศ
จากความสงบสบาย

(๘) ความผิดฐาน ปลอมเงินตราดวง
ตรา แต่บัตรตราแต่ปลอมตัวปลอมหนังสือ

(๙) ความผิดฐานกระทำอนาจาร

(๑๐) ความผิดฐานประทุษร้าย ต่อ
ชีวิต แต่ร่างกาย

(๑๑) ความผิดฐานประทุษร้าย ต่อ
อิสรภาพ แต่ชื่อเสียง

(๑๒) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
แต่ถ้าความผิดของ มัน ที่ได้กระทำในครั้ง

ก่อน มัน ต้องโทษจำคุก ไม่เกินกว่าหก เดือน
แต่ ท่านว่าอย่าให้ยกความใน มาตราอื่น
ปรับโทษมันเลย

มาตรา ๗๕

ผู้ใดไม่เชื่อ หลาบ แต่ มัน กระทำ ความผิด
อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจำแนกไว้ใน มาตรา
นี้ อย่างเดียวกัน เป็นสอง ครั้ง ภายในห้าปี
ท่านว่า มัน ต้อง รวางโทษ ตามที่ กฎหมาย บัญญัติ
ไว้สำหรับ ความผิดที่ มัน กระทำ ครั้ง หนึ่ง ทั้ง
เพิ่มโทษขึ้น เป็นทวีคูณด้วย

ความผิดที่ควรลงโทษด้วยกฎหมาย มาตรา
นี้ นั่น คือ ความผิดฐานประทุษร้ายต่อชีวิต
แต่ร่างกาย ฐานลักทรัพย์ ฐานชิงทรัพย์ ฐาน
ชิงทรัพย์ ฐานปล้นทรัพย์ ฐานลักทรัพย์ ฐาน
กันขโมย ฐานฉ้อโกง ฐานยกยอกอนต้องอาญา
ฐานรับของโจร บรรดาที่กล่าวไว้ตั้งแต่
มาตรา ๒๔๘ จน มาตรา ๒๕๘ แต่ตั้งแต่
มาตรา ๒๘๘ จน มาตรา ๓๒๓

แต่ถ้าความผิดของ มัน ที่ได้กระทำ ในครั้ง
ก่อน โทษของมันต้องจำคุก ไม่เกินกว่าหก
เดือนแต่ ท่านว่าอย่าให้ยกเอาความใน
มาตราอื่นปรับโทษมันเลย

มาตรา ๗๕

ลักษณะเพิ่มโทษแก่ผู้ที่ไม่เชื่อ หลาบ ที่ว่า
ใน มาตรา ๗๒, ๗๓, ๗๔, นั้น ท่านว่าอย่าให้
ใช้ใน ความผิดเหล่านี้ คือ